

Uitgangspunten bij een advies aan VWS hoe om te gaan met buitenlandse toeristen in Nederland met Covid-19 klachten

18 JUNI 2020

Inleiding:

Het Kabinet heeft op 3 juni aangekondigd dat de reisrestricties versoepeld worden en dat per 15 juni reizen binnen verschillende Europese landen weer mogelijk wordt. Daarmee zal ook de stroom van buitenlandse toeristen naar Nederland weer op gang komen. De GGD'en is gevraagd om zich voor te bereiden op het omgaan met toeristen uit het buitenland met klachten die wijzen op een mogelijke corona besmetting. In dit document staan de uitgangspunten voor een voorstel aan het Ministerie van VWS hoe om te gaan met testen en bron- en contactonderzoek (BCO) bij toeristen.

Het RIVM heeft concept versies meegelezen en div RIVM adviezen zijn in deze notitie verwerkt (de notitie Afwegingskader voor toerisme in tijden van COVID-19 d.d. 2 juni 2020 en de notitie Uitgangspunten buitenlandse toeristen die positief getest zijn op COVID-19 of nauw contact zijn van een COVID-19 patiënt zonder datum, ontvangen op 18 juni 2020).

We richten ons hierbij op de korte termijn, namelijk deze zomer. Later zal moeten worden bekeken wat de consequenties zijn van het herstarten van de groepsreizen, de cruise-vaart en het grootschalig vliegtoerisme. Want het uitgangspunt is dat de Covid-19 maatregelen gelden voor iedereen die in Nederland verblijft, voor korte of langere duur. In dit advies laten we asielzoekers en arbeidsmigranten buiten beschouwing, want deze groepen vallen onder de Nederlandse bevolking. We gaan in op de volgende onderwerpen:

1. Beleid in Europese landen
2. Over welke groep toeristen hebben we het?
3. Communicatie aan toeristen
4. Aanmelding en registratie
5. Testen en BCO
6. Bij een positieve uitslag: quarantaine

1. Beleid in Europese landen

Het RIVM heeft een uitvraag gedaan naar de verwachting van EU landen m.b.t. toeristen waarbij COVID-19 wordt vastgesteld en toeristen die nauw-contact zijn van een COVID-19 patiënt

De EU landen verwachten dat :

De toerist waarbij COVID-19 wordt vastgesteld in isolatie gaat in het land waar hij op dat moment verblijft. De toerist mag pas weer naar het land van herkomst reizen als de besmettelijke periode voorbij is.

De toerist die een nauw contact is van een COVID-19 patiënt in quarantaine gaat in het land waarin hij op dat moment verblijft en de daar geldende quarantaine regels volgt.

Dat er (door het LCI) contact wordt opgenomen met de public health autoriteiten van het land van herkomst als de toerist naar huis wil reizen voordat de periode van isolatie en/of quarantaine voorbij is via het gangbare systeem EWRS.

Details over deze uitvraag leest u in bijlage 1 van deze notitie.

2. Over welke groep toeristen hebben we het?

Eerst een globaal beeld van het toerisme in de afgelopen jaren om een inschatting te maken over de te verwachten situatie.

In 2019 kwamen er ongeveer 20 miljoen buitenlandse toeristen naar Nederland, waarvan 80% uit Europa kwam. De grootste groep kwam uit Duitsland (ongeveer 6,1 miljoen), gevolgd door België (2,5 miljoen), het Verenigd Koninkrijk (2,4 miljoen), Frankrijk (1 miljoen) en Italië (0,6 miljoen). Ruim 4 miljoen toeristen kwamen vanuit intercontinentaal.

Van de Duitsers en Belgen komt slechts 10% voor een zakelijke reis, de Engelsen voor 35% zakelijk. Het gros van de Europese bezoekers komt voor een (korte) vakantie. Het gemiddeld verblijf van buitenlandse toeristen in Nederland is 2,5 dag, maar hier zitten ook de zakenreizen bij. Ongeveer 80% van de Belgen en Duitsers komen per auto en de verblijfsduur zal voor deze groep langer zijn.

In juli en augustus 2019 verbleven de volgende aantallen buitenlandse gasten in de regio (alle verblijfsaccomodaties): (Bron: <https://www.ad.nl/reizen/nederland-trekt-steeds-meer-toeristen-in-de-zomer~a042cce3/>). Alleen de populairste regio's zijn weergegeven.

Provincie	Aantal buitenlandse gasten Juli+aug 2019
Noord Holland	2.145.000
Zuid Holland	570.000
Zeeland	384.000
Noord Brabant	305.000
Limburg	278.000
Noord Brabant	305.000

NB Noord Holland is inclusief Amsterdam

Verblijfssoort in 2019 (bron: CBS trendrapport deel 2 toerisme recreatie vrije tijd 2019.)

Verblijfssoort	Duitsers	Belgen	Engelsen
Huisjes	45%	48%	10%
Hotels/pensions	31%	41%	87%
Kampeerterrein	22%	9%	3%
Groepsaccommodatie	2%	2%	

Inschatting voor 2020: Verwacht wordt dat er ook in 2020 vooral Duitsers en Belgen naar Nederland komen voor vakantie. Traditioneel zijn de kustprovincies in trek en die zullen snel vollopen. Gebieden met water zijn in trek dus bijvoorbeeld ook Friesland of rond het IJsselmeer kan het ook druk worden. Hoogstwaarschijnlijk zullen de Duitsers en Belgen vooral met eigen vervoer naar Nederland komen, en ook wat langere tijd blijven (aantal weken)

Daarnaast zal er een groep zijn die voor 'recreatief gebruik' of stedentrip de grote steden (Rotterdam en Amsterdam) zal aandoen. Verblijf zal kortdurend zijn.

Het toeristenseizoen 2020 zal anders verlopen dan de voorgaande jaren. Het seizoen start later, de zomervakantie zal wat verder doorlopen in september/oktober en de schoolvakantieperiode zal druk zijn, met name aan de kust en andere populaire gebieden (zoals Limburg) omdat ook Nederlanders vaker dan voorheen in eigen land vakantie zullen vieren. De overall bezetting van accommodaties over het land zal niet het niveau halen van andere jaren.

De inschatting is dat er niet een aanzienlijke groep per vliegtuig of trein/bus het land zal inreizen, en dat er vooralsnog niet een grote groep intercontinentale vakantiegangers zal komen. Ook is de cruise-vaart (zee en rivier) nog niet gestart. Om die reden gaat deze notitie vooral in op de korte termijn, deze zomer. Later zal moeten worden bekeken wat de consequenties zijn van het herstarten van de groepsreizen, de cruise-vaart en het grootschalig vliegtourisme.

Ter informatie: na het uitbreken van de pandemie zijn er ongeveer 50.000 reizigers op Schiphol geland. Die hebben een brief met instructies ontvangen en moesten een gezondheidsverklaring hebben. Niemand is uit die groep gehaald met Covid-19 (bron: GGD Kennemerland). Het wordt niet zinvol geacht om iedereen die over de weg Nederland inreist een gezondheidsverklaring te vragen.

Het NBTC heeft eind mei, dus een week voordat de versoepelingen aangekondigd werden, een 0-meting gepubliceerd van een Vakantie Sentiment Monitor (Bron: <https://www.nbtc.nl/nl/home/coronavirus/feiten-cijfers.htm>). Er is een steekproef bevroegd uit Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, USA en China. Enkele interessante bevindingen hieruit:

- Ongeveer 25% van de mensen uit deze landen heeft al een vakantie geboekt.
- Vanuit Duitsland en de UK vindt ongeveer 25% van de reeds geboekte vakanties in september plaats.
- Ruim 70% van de Fransen met vakantieplannen geeft aan in eigen land te blijven, Duitsers voor ruim 40% en Belgen voor ruim 25%. Daarnaast scoort Europa hoog (maar is niet uitgesplitst per land). Spanje blijft een populaire vakantiebestemming. Nederland staat alleen bij Duitsers met vakantieplannen in de Top 5 van bestemmingen. Vanuit Frankrijk en Groot-Brittannië kunnen nog weinig vakantiegangers worden verwacht.

Het NBTC heeft eerder een inschatting gemaakt van het aantal toeristen in 3 varianten. (Bron: <https://www.nbtc.nl/nl/home/newsroom/60-procent-minder-buitenlandse-toeristen-in-nederland-in-2020.htm>).

I. Langzamerhand maken restricties plaats voor een 1,5m samenleving. Wie op (zomer)vakantie gaat blijft met name in eigen land. Een aantal gaat met de auto naar het buitenland. Vliegen blijft in eerste instantie nog een uitdaging. Na de zomer enig herstel van (binnenlandse) zakenreismarkt.

II. Tijdens de zomer kan er toch al op een iets grotere schaal (binnen Europa) gereisd worden en ook het vliegverkeer is enigszins op gang gekomen. Herstel zakenreismarkt gaat sneller dan verwacht.

III. In het najaar volgt een nieuwe periode van verscherpte restricties en (semi-)lockdowns omdat er een nieuwe uitbraak van het coronavirus is.

Het inkomend toerisme zal met 58-74% dalen, dus 12-15 miljoen minder toeristen. Dit betekent dat er 5-8 miljoen buitenlandse toeristen verwacht worden. Er zijn drie scenario's ontwikkeld waarbij het om de volgende aantallen gaat:

VERWACHTING VERBLIJFSTOERISME 2020		Gasten (x 1.000)						
ALLE ACCOMMODATIES	2018	2019*	2020**					
			Scenario I		Scenario II		Scenario III	
				+/-		+/-		+/-
Binnenlands	25.132	25.787	14.790	-43%	13.455	-48%	10.765	-58%
Inkomend								
<i>Europa</i>	14.974	16.051	5.815	-64%	7.460	-54%	4.700	-71%
- Duitsland	5.689	6.175	3.060	-50%	3.690	-40%	2.480	-60%
- België	2.398	2.507	890	-64%	1.265	-50%	645	-74%
- Groot-Brittannië	2.212	2.402	580	-76%	800	-67%	500	-79%
- Frankrijk	893	963	280	-71%	385	-60%	230	-76%
- Overig Europa	3.782	4.004	1.000	-75%	1.320	-67%	840	-79%
<i>Amerika</i>	2.072	2.181	405	-81%	540	-75%	355	-84%
- USA	1.480	1.564	295	-81%	390	-75%	260	-83%
<i>Azië</i>	1.360	1.473	240	-84%	305	-79%	180	-88%
- China (incl. Hong Kong)	333	369	60	-84%	75	-80%	40	-90%
<i>overige intercontinenten</i>	375	424	75	-82%	100	-76%	65	-85%
Subtotaal inkomend	18.780	20.129	6.535	-68%	8.405	-58%	5.295	-74%
Totaal	43.913	45.916	21.325	-54%	21.860	-52%	16.060	-65%

* Nader voorlopige jaarcijfers 2019

** Verwachting 2020 voor een drietal scenario's ivm onzekerheid rondom impact Coronavirus op binnenlands & inkomend toerisme (afgerond op vijfduizendtallen)

I Langzamerhand maken restricties plaats voor een 1,5m samenleving. Wie op (zomer)vakantie gaat blijft met name in eigen land. Een aantal gaat met de auto naar het buitenland. Vliegen blijft in 1e instantie nog een uitdaging. Na de zomer enig herstel van (binnenlandse) zakenreismarkt.

II Tijdens de zomer kan er toch al op een iets grotere schaal (binnen Europa) gereisd worden en ook het vliegverkeer is enigszins op gang gekomen. Herstel zakenreismarkt gaat sneller dan verwacht [gunstig scenario]

III In het najaar volgt een nieuwe periode van verscherpte restricties en (semi-)lockdowns omdat er een nieuwe uitbraak van het coronavirus is [zwart scenario]

Bron: Statistiek Logiesaccommodaties, CBS. 2020: verwachting NBTC

Dus in totaal 2,5-3,7 miljoen Duitsers en 0,6-1,2 miljoen Belgen. In de zomermaanden juli en augustus verwacht men 25-30% minder Duitsers.

Door de 1,5 m samenleving is er minder capaciteit, maar er zijn voldoende slaapplekken om de toeristen onder te brengen. Vakanties krijgen waarschijnlijk een andere invulling, bepaalde bestemmingen, zoals een natuurlijke / rustige omgeving, winnen aan populariteit. Mensen willen het risico mijden om in quarantaine te moeten.

Hieronder staan de tabellen van het gemiddelde scenario (I):

Total inbound tourism (x 1,000)					Inbound tourism from Germany (x 1,000)					Inbound tourism from Belgium (x 1,000)				
Guests	2018	2019	2020**	+/-	Guests	2018	2019	2020**	+/-	Guests	2018	2019	2020**	+/-
J	1.052	1.082	1.139	5%	J	233	242	291	20%	J	130	121	135	12%
F	1.073	1.133	1.175	4%	F	224	231	279	21%	F	155	129	167	29%
M	1.401	1.465	529	-64%	M	408	360	140	-61%	M	139	194	78	-60%
A	1.834	2.175	4	-100%	A	506	724	1	-100%	A	306	305	0	-100%
M	1.882	1.721	62	-96%	M	693	483	50	-90%	M	217	178	0	-100%
J	1.717	2.042	255	-87%	J	574	798	200	-75%	J	169	205	22	-89%
J	2.089	2.190	678	-69%	J	747	774	534	-31%	J	282	287	72	-75%
A	2.052	2.170	745	-66%	A	718	776	582	-25%	A	273	292	73	-75%
S	1.626	1.700	496	-71%	S	524	564	310	-45%	S	178	187	65	-65%
O	1.689	1.843	590	-68%	O	592	688	378	-45%	O	173	177	62	-65%
N	1.286	1.422	469	-67%	N	251	284	156	-45%	N	224	261	131	-50%
D	1.080	1.185	392	-67%	D	218	251	138	-45%	D	152	170	85	-50%
		20.128	6.534	-68%			6.175	3.060	-50%			2.506	890	-64%

Inschatting om welke aantallen telefoontjes, testen en BCO het gaat.

In de maand juli worden er in totaal 678.000 (671.000-938.000) buitenlandse toeristen verwacht, en in augustus 745.000 (739.000-1.088.000). Dit zijn de topmaanden voor de rest van 2020.

Stel dat in een maand er 1.000.000 buitenlandse toeristen zijn die gemiddeld 2 weken verblijven en gelijkmatig over de maand verdeeld zijn. Dan zijn er op een willekeurige dag 500.000 buitenlanders. I.p.v. 17 miljoen (als alle Nederlanders in Nederland zouden blijven) zijn er dan 17,5 miljoen mensen in het land.

Het RIVM rekende voor de zomermaanden met 34.000 testen per dag op 17 miljoen Nederlanders. Dat is 0,2%.

Stel dat ook 0,2% van de toeristen een test aan zou vragen dan zijn dat ongeveer: $0,002 \times 500.000 = 1000$ testen per dag. Dit is dus de maximale schatting. Verwacht wordt dat (net als bij de Nederlanders) niet alle buitenlanders met milde klachten zich laten testen.

Het aantal telefoontjes zal hoger zijn, want ook nu blijkt dat een deel (ongeveer 40%?) van de telefoontjes om andere vragen gaat.

Stel dat 2% van de testen positief is, dan gaat het om 20 BCO op een willekeurige dag. Die 20 BCO vallen niet allemaal in 1 regio.

Uitwerking alternatieve berekening; vorig jaar verbleven 2.145.000 buitenlanders in juli en aug in de hoogste regio (NH), dus 1.100.000 per maand. Bij 2 weken verblijf zijn dit er 550.000 "tegelijk". (NB dit is inclusief Amsterdam en daar is de verblijfsduur veelal veel korter, ong 2 dagen). Bij 0,2% die een test vraagt gaat het om 1100 testen op een dag. Bij 2% besmetting gaat het 22 BCO per dag voor Noord Holland. Als er dit jaar 25% minder toeristen in de zomermaanden komen gaat het om 800 testen en 16 BCO extra voor Noord Holland. NH omvat 4 GGD regio's maar stel bij concentratie langs de kust dat het om 8 BCO gaat voor Hollands Noorden en Kennemerland.

Voor Zeeland met 384.000 in de zomer van 2019 is de rekensom: 192.000 per maand, 96.000 tegelijk (bij 2 weken verblijf). Bij 0,2% testen: $0,002 \times 96.000 = 192$ testen per dag. Bij 2% besmetting $0,02 \times 192 = 4$ BCO per dag. Bij 25% minder toeristen in de zomermaanden 144 testen en 3 BCO voor Zeeland.

Conclusie: het gaat naar schatting om ongeveer 1400 telefoontjes extra per dag, 1000 testen extra, en 20 BCO per dag. Dit (ongelijkmatig) verdeeld over de regio's.

Berekend op basis van de verblijfsplekken van de toeristen in 2019 zou het voor de totale provincie Noord-Holland gaan om: 800 testen extra en 16 BCO. Voor bijv. Zeeland zou het gaan om 144 extra testen en 3 BCO per dag.

1. Communicatie aan toeristen:

Communicatie is een taak van VWS in nauwe samenwerking met GGD GHOR Nederland en het RIVM. Hierin adviseren we in de communicatie een "strengere" lijn te hanteren:

"U komt alleen naar Nederland als u geen klachten heeft. Houdt u aan de richtlijnen die gelden in Nederland. Krijgt u tijdens uw verblijf klachten passend bij een Covid-19 infectie blijf binnen op uw hotelkamer of in uw camper/caravan/tent en meld u aan voor een coronatest op 0800-1202. Blijf binnen tot de uitslag. Mocht u positief getest zijn dan moet u 2 weken in isolatie en evt. reisgenoten moeten in quarantaine(geen gebruik te maken van gezamenlijke sanitaire voorzieningen). Dit moet u zelf regelen en evt. kosten zijn voor eigen rekening (of eventueel een reisverzekering?).

Randvoorwaarde is dat de toeristische sector in staat is om invulling te geven aan de belangrijke taak om hun gasten op het testbeleid te wijzen.

NB: De toerist met een bevestigde COVID-19 en de toerist die nauw-contact is van een COVID-19 patiënt mag niet reizen. Ook niet met eigen vervoer! Dit is ook het beleid in andere EU landen. De GGD/Veiligheidsregio moet er op toezien of het de toerist lukt om een quarantaine/isolatie plek te regelen en zo nodig daarbij hulp aanbieden.

We adviseren VWS ook om de boodschap en het beleid voortdurend af te stemmen met de omliggende landen in Europa.

Dit adviseren we om te voorkomen dat er "testtoerisme" ontstaat, en om te voorkomen dat de regels overal anders zijn en mensen laks worden of door de bomen het bos niet meer zien. In Nederland zijn de testen kosteloos voor de betreffende persoon. Stel dat België en Duitsland wel drempels zouden opwerpen om te testen (zoals eigen bijdrage), dan zou dit een ongewenste toeristenstroom kunnen opleveren (NB in België is er een kleine bijdrage i.v.m. verplicht huisartsenconsult).

In de notitie van het RIVM d.d. 2 juni worden verdere adviezen gegeven t.a.v. de communicatie. Het RIVM adviseert ook streng zijn aan de voorkant! Intussen is er al communicatie gestart vanuit de Rijksoverheid: <https://www.government.nl/topics/coronavirus-covid-19/means-of-communication>

- Randvoorwaarde: het moet duidelijk zijn welk nummer de toeristen moeten bellen voor het aanvragen van een test (zie ook hieronder). 0800-1202 is wellicht niet voor alle buitenlandse mobieltjes bereikbaar. Dit wordt uitgezocht. Alternatief is een 085-nummer (dit is een betaald nummer). Dat is er op dit moment nog niet. VWS heeft al Engelstalig communicatiemateriaal ontwikkeld sinds 29 mei waarin verwezen wordt naar het 0800-1202 nummer (<https://www.government.nl/topics/coronavirus-covid-19/means-of-communication>). Advies: Wanneer meer duidelijk is over het 085-nummer kan er gericht op bepaalde landen aanvullend worden gecommuniceerd.
-
- Randvoorwaarde: is de toeristische sector in staat om invulling te geven aan de belangrijke taak om hun gasten op het testbeleid te wijzen. Op elke camping, in elk hotel zal aangegeven moeten worden wat van gasten wordt verwacht wanneer zij klachten hebben, daarbij verwijzend naar het landelijke nummer. Toeristen die verblijven in AirBnB zijn een wat onzichtbare groep. VWS wordt geadviseerd met deze koepel contact te leggen om de Nederlandse boodschap ook via deze locaties goed uit te dragen. Ook op websites van de zusterorganisaties van de ANWB, de ambassades, de GGD'en, RIVM etc kan dergelijke informatie geplaatst worden, dit is aan VWS.
-
- Aandachtspunt: communicatie-uitingen in andere talen. Vooral nog zijn Engels, Duits en Frans het meest relevant maar het is de verantwoordelijkheid van VWS om hier een keuze in te maken. Het aanbieden van informatie in veel talen schept ook verwachtingen t.a.v. de taal waarin men te woord wordt gestaan (Nederlands of Engels).
-
- Aandachtspunt: afstemming van het beleid en de communicatie met omliggende landen. Weten de buitenlandse toeristen wat de leefregels zijn voordat ze naar Nederland afreizen.
-
- Aandachtspunt: stimuleren dat toeristen zich laten testen, en niet met ziekteverschijnselen door blijven lopen met besmettingsgevaar van dien. Omdat de toerist bij een positieve uitslag in quarantaine moet en niet terug mag reizen naar het eigen land bestaat de kans dat de toerist zich niet laat testen en dus een potentieel besmettingsgevaar vormt. In de communicatie kan bijvoorbeeld genoemd worden dat het testen kosteloos is voor de toerist.
-
- Aandachtspunt: Hoe wordt de toeristensector via de branche organisatie betrokken bij de voorbereiding op uitbraakbestrijding. Denk aan campinghouders die geconfronteerd worden met positieve gasten. Hoe moeten zij handelen? Dit is aan het RIVM/VWS.
-

2. Aanmelding en registratie

Aanmelding gebeurt bij voorkeur net als voor de inwoners van Nederland via het landelijke afsprakennummer coronatest (0800-1202). Er wordt nog uitgezocht of er een ander nummer (085 nr) moet komen. We verwachten dat het aantal telefoontjes van de buitenlandse toeristen mee kan lopen via het callcenter. CoronIT moet technisch aangepast worden op invoer van buitenlandse gegevens, en de Interactieve Voice Response, bescrypt etc moeten in de Engelse taal worden gemaakt.

CoronIT biedt de mogelijkheid om i.p.v. het BSN het cijfer 9x9 in te vullen. En er is al een veld "nationaliteit" ingebouwd, dat kan worden "aangezet". Buitenlandse adressen kunnen worden vastgelegd. Naast het buitenlandse thuisadres is ook het verblijfadres in Nederland belangrijk i.v.m.

BCO door de GGD in de regio waar de patiënt verblijft. Mogelijk kan er voor de toeristen een label aan gehangen worden zodat deze stroom gescheiden kan worden en dat zichtbaar is hoeveel toeristen zich gemeld hebben. Gekeken wordt of CoronIT geschikt kan worden gemaakt voor buitenlandse telefoonnummers van meer dan 10 cijfers. Op dit moment is CoronIT nog niet geschikt voor nummers met >10 posities.

- Aandachtspunt: kan het 0800-1202 nummer bereikt worden via buitenlandse mobieltjes? Het lijkt er op dat het 0800- nummer aan te roepen is voor de meeste mobiele nummers in de EU. Providers garanderen NIET dat alle buitenlandse mobiele nummers dit 0800-nr kunnen aanroepen. Dit wordt uitgezocht (zie hierboven bij communicatie).
-
- Aandachtspunt: de technische aanpassingen in CoronIT moeten tijdig gereed zijn.
-
- Aandachtspunt: kan de klantreis van toeristen hetzelfde zijn als die van inwoners van Nederland? Is dit qua techniek en praktische uitvoering mogelijk? De huidige klantreis is namelijk ingericht op mensen die wonen in Nederland. Zo nee; dan moet de Interactive Voice Response opnieuw worden ingericht, de 'announces', Q&A's van het Belangrijkste callcenter, de belscripts, de afsprakenbevestiging (en vertalingen) en moet er een juridische check worden gedaan of er iemand anders het woord mag voeren voor toeristen die geen Nederlands/Engels spreken. Overigens zijn een aantal van voorgaande onderdelen ook van belang wanneer bij dezelfde klantreis. Er kan op dit moment nog geen planning worden afgegeven wanneer alles compleet is.
-
- Aandachtspunt: Bezetting callcenter medewerkers met voldoende Engelse taalbeheersing. Het tweetalig (NL en EN) inrichten van alle processen zowel inbound als outbound) binnen het callcenter zal nog een aantal weken duren. Op dit moment kan daar geen harde deadline voor worden afgegeven. Er is voldoende capaciteit van Engelssprekende callcenter medewerkers (bijna de helft spreekt voldoende Engels). Het blijkt lastig om voldoende Duitssprekende callcenter medewerkers te werven. Maar er wordt van uitgegaan dat de Duitsers voldoende de Engelse taal beheersen. Toeristen die de Nederlandse en Engelse taal onvoldoende beheersen om een testafpraak te maken zullen hulp van derden moeten inroepen voor het maken van een testafpraak.

3. Testen en BCO

Testen:

We verwachten dat het aantal buitenlandse toeristen met milde klachten te overzien is, en dat ze gebruik kunnen maken van de reguliere testfaciliteiten in de buurt van de verblijfplaats (vakantieadres). Hier zijn vooralsnog geen extra maatregelen nodig. Een negatieve uitslag kan direct naar de persoon.

- Aandachtspunt: Elke GGD zal na moeten denken in welke testfaciliteit de buitenlandse toerist het beste terecht kan en hoe de bereikbaarheid is. Als de toerist niet beschikt over een auto, is het dan een optie om per fiets of te voet naar de teststraat te gaan? Of gaat de GGD met een mobiele teststraat populaire vakantiegebieden bedienen.
-
- Aandachtspunt: de taal bij de teststraat. Naar verwachting spreken de medewerkers bij de teststraat voldoende Engels. Toeristen die de Nederlandse en Engelse taal onvoldoende beheersen om een test af te laten nemen zullen hulp van derden moeten inroepen voor het maken van een testafpraak.

- Aandachtspunt: kunnen de GGD'en die relatief weinig test-capaciteit hebben, en naar verwachting veel toeristen krijgen het testen aan? Of is hier hulp nodig vanuit omliggende GGD'en of vanuit landelijk? Rekening houden met opschaling in drukbezochte gebieden. Ook rekening houden met vakantie van eigen GGD-personeel. NB de kustregio's geven aan dat ze deze aantallen aan kunnen.
-
- Aandachtspunt: informatiemateriaal rondom het testen vertalen naar toeristen.

BCO:

Het uitgangspunt is dat er bij elke positieve uitslag een BCO plaatsvindt . Dit is een taak van de GGD in het kader van infectieziektenbestrijding. Bij een positieve uitslag wordt er contact opgenomen voor een BCO door de GGD van de verblijfsplaats. Het BCO van de GGD beperkt zich tot de contacten van de toerist in Nederland.

Er is een bestaande afspraak voor het doorgeven van gegevens aan andere landen. Dit is belegd bij het LCI als National Focal Point (NFP). Het LCI maakt gebruik van het berichtensysteem EWRS om de NFP van andere EU landen te informeren en heeft tevens contactpersonen van alle landen buiten de EU.

Een aantal GGD'en in de grensstreken heeft wellicht al contacten met de zusterorganisaties in het aangrenzende buurland. Deze contacten zijn met name zinvol bij grensoverschrijdende uitbraken en patiënten / contacten die in de gemeenten aan de grens wonen. Voor toeristen kan beter de route LCI als NFP gevolgd worden. LCI kan direct bericht sturen naar NFP van thuisland van de toerist.

- Aandachtspunt bij het BCO: de taal. Duitsers en Belgen zullen redelijk Engels spreken. De medewerkers die het BCO uitvoeren zullen naar verwachting de Engelse taal voldoende beheersen. Voor overige talen zou de Tolkentelefoon eventueel een uitkomst kunnen bieden. Echter, technische aanpassing van CoronIT is nodig zodat op voorhand duidelijk is dat men een gesprek in het Engels moet voeren.
-
- Aandachtspunt: Kunnen de GGD'en die relatief weinig BCO-capaciteit hebben, en naar verwachting veel Nederlandse toeristen krijgen het BCO aan?. Rekening houden met opschaling in drukbezochte gebieden. En rekening houden met afwezigheid van eigen (ervaren) GGD personeel ivm vakantie. Er is al een landelijk opschalingsmodel waarop GGD'en een beroep kunnen doen op extra capaciteit voor het uitvoeren van bron- en contactonderzoek indien zij dat nodig hebben. Die extra capaciteit wordt geleverd door de alarmcentrales (gecoördineerd door SOS International) en het Nederlandse Rode Kruis. Zij werven en leiden mensen op zodat deze klaar staan zodra het nodig is.
-
- Aandachtspunt: Hoe om te gaan met Nederlanders die terugkomen uit het buitenland? Onderscheid maken nav het risico in het land van bestemming. Uitspraak en heldere eenduidige informatie voor de GGD vanuit het RIVM/ LCI (Zoals LCR kaarten). Dit valt buiten de scope van deze notitie maar wel een aandachtspunt dat uitgewerkt moet worden.
-

4. Bij een positieve uitslag: isolatie en quarantaine

Een toerist bij wie COVID-19 is vastgesteld moet in NL in isolatie (duur volgens NL BCO protocol) en reisgenoten moeten als nauwe contacten voor 14 dagen in quarantaine.

De toerist mag niet reizen in periode van isolatie/ quarantaine.

Het regelen en de kosten van verlengd verblijf in Nederland is in principe de verantwoordelijkheid van de toerist.

De GGD/Veiligheidsregio ziet er op toe of het de toerist lukt om een geschikte accommodatie (voor isolatie/quarantaine) te regelen en hierbij zo nodig hulp aanbieden in de vorm van een noodvoorziening. De kosten hiervan kan de GGD/Veiligheidsregio doorbelasten aan de toerist.

- Aandachtspunt: Een quarantaineadvies voor een buitenlander die naar Nederland op vakantie komt, zal mogelijk slecht worden opgevolgd, mede omdat dan een groot deel van de vakantie wordt ingenomen door de quarantaineperiode.
- Aandachtspunt: Omdat in het hoogseizoen de accommodaties in de populaire gebieden wellicht volgeboekt zijn, zal het niet altijd mogelijk zijn dat de toerist en de (hoogrisico) reisgenoten langer op die plek kunnen blijven. Men mag geen gebruik maken van gezamenlijke (sanitaire) voorzieningen. In dat geval is het handig om een aantal noodopvang plekken achter de hand te hebben. De GGD/Veiligheidsregio kan de kosten hiervan doorberekenen aan de toerist. Eventueel kan een noodfonds worden ingericht voor de toeristen die dit niet kunnen betalen.

De afgelopen periode zijn in een aantal regio's al dergelijke noodvoorzieningen gerealiseerd. Zo zijn er in Kennemerland en Noord-Holland Noord maar ook in andere regio's tientallen noodopvangplekken. Ook zijn er in de grote steden waarschijnlijk hotelkamers of andere voorzieningen te regelen omdat er rekening mee wordt gehouden dat er veel minder toeristen naar Nederland komen. In regio's waar veel toeristen verwacht worden en geen noodopvangplekken zijn (bijv. Zeeland) wordt geadviseerd om plekken te creëren (bijv. een cruiseschip?). Wellicht kunnen er ook (landelijk gecoördineerd) voorzieningen gecreëerd worden waar meerdere groepen gebruik van zouden kunnen maken (toeristen, arbeidsmigranten, asielzoekers).

De aanname is dat er vooralsnog voldoende plekken te realiseren zijn, en dat niet op voorhand een grote centrale opvanglocatie specifiek voor toeristen gerealiseerd hoeft te worden. Als blijkt dat de noodvoorzieningen te snel vollopen kan in het begin van de vakantieperiode alsnog gezocht worden naar extra capaciteit.

- Aandachtspunt: Gevraagd wordt aan de GGD'en die noodvoorzieningen hebben om deze aan te houden tot en met september. En regio's die geen noodvoorzieningen hebben wordt gevraagd om te bezien wat er nodig is en wat de mogelijkheden zijn. Er moet nog een overzicht gemaakt worden van huidige aanbod van noodvoorzieningen per regio (eerste inschatting: Zeeland heeft ze niet, Haaglanden wel, Amsterdam ook, Kennemerland 20-40,

Hollands Noorden heeft ook nog voorziening). Ook moet er nog worden nagedacht of er (landelijke) coördinatie nodig is op vraag en aanbod voor deze voorzieningen.

-
- Aandachtspunt voor het RIVM en VWS internationaal: ook voor Nederlanders die in het buitenland positief getest worden moet een advies worden gemaakt (in quarantaine en daarna veilige terugreis). Dat valt buiten de scope van deze notitie maar we adviseren om hier op Europees niveau afspraken over te maken en te onderhouden.
-

Bijlage 1: RIVM notitie

Uitgangspunten buitenlandse toeristen die positief getest zijn op COVID-19 of nauw contact zijn van een COVID-19 patiënt

Toeristen die positief getest zijn op COVID-19

- Toeristen die positief getest zijn op COVID-19 **blijven de gehele periode van isolatie in Nederland**, conform het beleid van andere EU landen (zie inventarisatie EWRS hieronder)
- Voor toeristen gelden dezelfde regels als voor thuisisolatie als voor Nederlanders
- Toeristen mogen in de periode van isolatie **niet reizen** en mogen in deze periode dus niet terugkeren naar het land van herkomst
- Als een reis naar het land van herkomst toch noodzakelijk is wordt dit overlegd met het LCI. LCI informeert (via EWRS) vooraf de Public Health autoriteiten van het land van herkomst
- Als een toerist zonder toestemming Nederland verlaten heeft informeert de GGD de LCI, die de Public Health autoriteiten van het land van herkomst hiervan op de hoogte kan stellen

Toeristen die een nauw contact zijn van een COVID-19 patiënt

- Toeristen die nauw contact zijn van een COVID-19 patiënt blijven de **gehele periode van quarantaine in Nederland** conform het beleid van andere EU landen
- Voor toeristen gelden dezelfde regels als voor Nederlanders
- Toeristen mogen in de periode van quarantaine **niet reizen** en mogen in deze periode dus niet terugkeren naar het land van herkomst
- Als een reis naar het land van herkomst toch noodzakelijk is wordt dit overlegd met het LCI. LCI informeert (via EWRS) vooraf de Public Health autoriteiten van het land van herkomst
- Als een toerist zonder toestemming het land al verlaten heeft informeert de LCI ook de Public Health autoriteiten van het land van herkomst

Uitwerking BCO buitenlandse toerist

- Buitenlandse toeristen kunnen zich bij klachten die passen bij COVID-19 laten testen in de teststraat van een van de GGD'en in Nederland
- Indien de test positief is wordt de uitslag **gemeld bij de GGD in de regio waar de toerist verblijft**
- De betreffende GGD **voert het contactonderzoek** uit en informeert contacten die in Nederland wonen of verblijven. Voor deze contacten gelden de Nederlandse maatregelen
- De GGD informeert de LCI als de betreffende persoon ook infectieus was gedurende de reis of voordat de toerist uit het land van herkomst vertrok. **De LCI draagt zorg voor het informeren van de Public Health Autoriteiten van het betreffende land (via EWRS)**. Contacten in het buitenland worden door het betreffende land geïnformeerd en vallen onder de regels van het betreffende land m.b.t. quarantaine en/of testen
- De positief geteste toerist mag niet reizen en verblijft gedurende de gehele besmettelijke periode in isolatie in Nederland
- Reizenoten of anderen die als nauwe contacten worden geïdentificeerd gaan in Nederland voor 14 dagen in quarantaine voordat ze terug mogen reizen
- De **GGD/veiligheidsregio draagt zorg op toezicht van de isolatie van de patiënt** en quarantaine van de contacten. **Als een toerist dit niet zelf kan regelen draagt de GGD/veiligheidsregio zorg voor een geschikte isolatie/quarantaine locatie**
- Als een toerist niet in Nederland wil of kan verblijven zal de GGD in overleg met het LCI bepalen hoe de toerist veilig naar huis kan reizen
- Het LCI draagt in dat geval zorg voor het informeren van de Public Health autoriteiten in het thuisland (en eventuele doorreislanden) over de komst van de toerist(en) via EWRS

Vervolg bijlage 1:**Inventarisatie op EWRS over de verwachting van EU landen m.b.t. toeristen waarbij COVID-19 wordt vastgesteld en toeristen die nauw-contact zijn van een COVID-19 patiënt**

6-12 juni 2020 door verschillende EU landen beantwoord

Vragen:

1. Do you allow your citizens and foreigners in your country who have COVID-19 or are in quarantine as contacts of a COVID-19 case, leave the country before their isolation or quarantine ends?

2. If your citizen who visits our country as a tourist falls ill with COVID19, or comes into close contact with a COVID-19 case in our country, would you expect us to keep them in our country until the end of isolation or quarantine; or you expect us to allow them to return home before the end of isolation or quarantine after we share this information with you (their respective public health authority) through EWRS or IHR; or you expect us just to allow them to return home freely before the end of isolation or quarantine without notifying you?

Conclusie:

EU landen verwachten dat :

- De toerist waarbij COVID-19 wordt vastgesteld in isolatie gaat in het land waar hij op dat moment verblijft. De toerist mag pas weer naar het land van herkomst reizen als de besmettelijke periode voorbij is.
- De toerist die een nauw contact is van een COVID-19 patiënt in quarantaine gaat in het land waarin hij op dat moment verblijft en de daar geldende quarantaine regels volgt.
- Dat er contact wordt opgenomen met de public health autoriteiten van het land van herkomst als de toerist naar huis wil reizen voordat de periode van isolatie en/of quarantaine voorbij is.

Antwoorden verschillende EU landen:

Kroatië

Tourists who fall ill with COVID-19 or require quarantine as close contacts, should not be allowed to cross borders before the end of their isolation or quarantine, unless the public health authority of the receiving country is notified in advance and agrees to have such a person entering the country.

Oostenrijk:

Tourists from other countries can return to their country under all necessary infection precautions (e.g. infection transport with ambulance, ...). Austrian Tourists can have special arrangements with their insurance to bring them home.

Ierland:

Neither cases nor contacts of cases should leave the country before end of isolation or if recommended restricted movement period.

If an Irish citizen visits another country and becomes ill with COVID19, or comes into close contact with a COVID-19 case, we advise them to follow local public health advice. If an individual were to travel in such circumstances, either against public health advice, or if the country allowed this, we would like to be made aware of the event via EWRS (or IHR if appropriate).

Duitsland

We currently recommend that close contacts of COVID-19 cases do not travel, or in other words: they should, if identified in Germany, be quarantined in Germany. The same for COVID-19 cases, we currently recommend that they should, if identified in Germany, be isolated in Germany.

We would expect other countries to isolate COVID-19 cases and quarantine close contacts of COVID-19 cases in their countries.

Griekenland

In line with the current regulations pertaining to COVID-19, persons who are deemed to be transmissible for SARS-CoV2 are not allowed to travel before their isolation or quarantine period ends.

We expect other countries not to allow persons deemed to be transmissible for SARS-CoV2 to travel to Greece. We would, in any case, request that you communicate to us the details of Greek citizens intending to return to Greece, if they are found to be SARS-CoV2 positive.

Tourists who fall ill with COVID-19 or require quarantine as close contacts, should not be allowed to cross borders before the end of their isolation or quarantine unless the public health authority of the receiving country is notified in advance and agrees to have such a person entering the country.

UK

The UK Government currently advises against all but essential international travel. For people with symptoms the advice is to immediately self-isolate at home for at least seven days and to request a COVID-19 test. Such individuals should not leave their home, and should not use public transport such as commercial aircraft. There are statutory powers to enforce these restrictions, should this be required.

Our general advice to individuals who are symptomatic is to self-isolate for at least 7 days from when symptoms started and avoid any non-essential travel both international or domestic. We would not wish symptomatic individuals travelling on general commercial aircraft, given the risk of spreading infection, and so our strong preference is that these individuals should self-isolate in the country where they are as a tourist.

From Monday 8 June residents or visitors travelling to the UK must provide their journey and contact details and self-isolate in the place they are staying for the first 14 days they are in the UK, except for in certain very limited situations.

Italië

In Italy, Covid19 cases or contacts of a covid19 case are not allowed to leave the Country, due to isolation/quarantine. However Foreigners can return to their country if all necessary public health measures are taken (e.g. bio-safe transport)

In that case it is expected that the case/ contact ends his isolation or quarantine period before his return. An information through EWRS selective exchange/IHR is appreciated.

Vraag aan 5.1.2e: Kunt u zich vinden in de geschetste aannames, uitgangspunten en processen zoals hierboven beschreven:

1. Onderschrijft u het bepleiten van een "streng beleid" door VWS?
2. Stemt u in met de uitgangspunten in deze notitie zodat deze gebruikt kunnen worden voor het gesprek met VWS?
3. Stemt u in met het proces zoals hierboven omschreven:
 - a. dat buitenlandse toeristen zich via het landelijke nummer aanmelden en "gewoon" in de teststraten en registraties komen?
 - b. dat de GGD bij een positieve test erop toeziet dat de toerist zorgt voor een geschikte isolatie (en de medereizigers quarantaine) plek, en dat de GGD/Veiligheidsregio hulp (noodvoorziening) aanbiedt als dat niet lukt (al dan niet met doorrekening van de kosten)?
 - c. dat de GGD bij elke positieve test een BCO uitvoert voor de contacten in Nederland en dat voor buitenlandse contacten het LCI/RIVM als Focal Point de buitenlandse public health organisatie informeert (die vervolgens de buitenlandse contacten informeert)?
4. Bent u bereid om te bezien of het mogelijk is om noodopvangvoorzieningen in te richten en de bestaande voorzieningen in de regio's open te houden tot tenminste eind september?
5. Stemt u in met het instellen van een werkgroep voor het opstellen van een advies voor het weer grootschalig op gang komen van andere vormen van toerisme (vlieg-, cruise-, groeps-toerisme)?